

कामायनी प्रशिक्षण व संशोधन संस्था, पुणे  
संचलित कामायनी स्कूल फॉर मेंटली हँडीकॅप्ड,  
निगडी, पुणे या दिव्यांगांसाठीच्या विशेष  
उपक्रमावर प्रशासक नियुक्ती करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन  
दिव्यांग कल्याण विभाग

शासन निर्णय क्र - याचिका - २०२४/ प्र.क्र. २७/दि.क.१

३१, ३२, ३५ ए, मित्तल टॉवर, ए-विंग, तिसरा मजला  
बॅरिस्टर रजनी पटेल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई-४०० ०२१.

दिनांक :- ०२ जानेवारी, २०२५.

- वाचा:- १) शासन निर्णय समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य, क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग  
क्र.इडीडी-२००४/प्र.क्र.३/सुधार-२, दि.०९ मार्च, २००४.
- २) महाराष्ट्र शैक्षणिक परिसंस्था (व्यवस्थापन) अधिनियम-१९७६.
- ३) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे यांचे पत्र क्र.दिकआ/प्र-४/प्रशासक-  
कामायनी/रियाक्र.३२५९१/१९६७, दि.२७ नोव्हेंबर, २०२४.
- ४) मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल रिट याचिका क्र.३२५९१/२०२४ व रिट याचिका  
क्र.३२६०६/२०२४ मधील दि.२२ नोव्हेंबर, २०२४ रोजीचे आदेश.

**प्रस्तावना :-**

स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविल्या जाणाऱ्या अपंगांच्या विशेष शाळा/कर्मशाळा व्यवस्थापनेसाठी प्रशासकांची नियुक्ती करण्यासंदर्भातील शासन निर्णय दि.०९ मार्च, २००४ मधील तरतूदीनुसार तसेच दिव्यांग व्यक्ती अधिनियम, १९९५ मधील तरतूदीनुसार दिव्यांग विद्यार्थ्यांस सोईसुविधा पुरविण्यास व्यवस्थापन सक्षम असल्याची खात्री होईपर्यंत अशा संस्थेचे व्यवस्थापन ताब्यात घेऊन शाळेच्या कामकाजात सुधारणा होईपर्यंत अथवा व्यवस्थापनातील मतभेद संपेपर्यंत, परंतु प्रशासकाचा कालावधी तीन वर्षापेक्षा जास्त असणार नाही, यापैकी जी घटना अगोदर घडेल तोपर्यंत त्या संस्थेवर प्रशासकांची नियुक्ती करण्याबाबतचे अधिकार शासनास राहिल, अशी तरतूद करण्यात आलेली आहे.

२. कामायनी प्रशिक्षण व संशोधन संस्था, पुणे संचलित कामायनी कार्यशाळा, निगडी, पुणे या कार्यशाळेत प्रवेशित अल्पवयीन मतिमंद मुलींवर लैंगिक अत्याचाराबाबत अपराधांपासून बालकांचे संरक्षण अधिनियम, २०१२ मधील तरतूदीनुसार तसेच भारतीय न्याय संहिता, २०२३, नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९५५ व दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील तरतूदीनुसार प्रथम खबर (FIR) क्र.०३३०/२०२४, दि.१९ जुलै, २०२४ नुसार दाखल गुन्हाच्या अनुषंगाने सदर संस्था संचलित शाळा व कार्यशाळा या दोन्ही उपक्रमांचे नोंदणी प्रमाणपत्र आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे यांनी दि.०७ ऑक्टोबर, २०२४ रोजीच्या आदेशान्वये रद्द केले. सदर आदेशाने व्यथित झाल्याने याचिकाकर्ता संस्थेने शासनाकडे दाखल केलेल्या अपीलाच्या अनुषंगाने सचिव (दिव्यांग कल्याण) यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.२२ ऑक्टोबर, २०२४ रोजी सुनावणी घेण्यात आली व दि.०४ नोव्हेंबर, २०२४ रोजी आदेश निर्गमित करून आयुक्त, दिव्यांग कल्याण यांचे याचिकाकर्ता संस्था संचलित शाळा व कार्यशाळा या दोन्ही उपक्रमांचे नोंदणी प्रमाणपत्र रद्द करणेबाबतचे आदेश कायम केले आहेत. आयुक्तालयाच्या दि.०७ ऑक्टोबर, २०२४ व सचिव (दिव्यांग कल्याण) यांच्या दि.०४ नोव्हेंबर,

२०२४ रोजीच्या संस्था संचलित नोंदणी प्रमाणपत्र रद्द करणेबाबतच्या आदेशाविरुद्ध संस्थेने मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे रिट याचिका क्र.३२५९१/२०२४ व रिट याचिका क्र.३२६०६/२०२४ दाखल केली असून सदर प्रकरणी दि.२२ नोव्हेंबर, २०२४ रोजीच्या आदेशान्वये कामायनी प्रशिक्षण व संशोधन संस्था, पुणे संचलित कामायनी स्कूल फॉर मॅटली हॅंडीकॅप्ड, निगडी, पुणे या दिव्यांगांसाठीच्या विशेष उपक्रमावर श्री.राधाकिसन देवडे, जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, पुणे यांची प्रशासक म्हणून नियुक्ती करणेबाबत निर्देश दिले आहेत.

### शासन निर्णय :-

स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणाऱ्या दिव्यांगांच्या विशेष उपक्रमांच्या व्यवस्थापनासाठी प्रशासकांची नियुक्ती करण्यासंदर्भातील वाचा क्र.१ व २ येथील तरतुदींच्या अनुषंगाने तसेच मा.न्यायालयाच्या दि.२२ नोव्हेंबर, २०२४ रोजीच्या आदेशांचे अनुषंगाने कामायनी प्रशिक्षण व संशोधन संस्था, पुणे संचलित कामायनी स्कूल फॉर मॅटली हॅंडीकॅप्ड, निगडी, पुणे या दिव्यांगांसाठीच्या विशेष उपक्रमावर मा.न्यायालयाच्या अंतिम आदेशाचे अधिन राहून श्री.राधाकिसन देवडे, जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, पुणे यांची दि.२५ नोव्हेंबर, २०२४ पासून मा.न्यायालयाच्या पुढील आदेशापर्यंत प्रशासक म्हणून नियुक्ती करण्यात येत आहे.

२. मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल रिट याचिका क्र.३२५९१/२०२४ व रिट याचिका क्र.३२६०६/२०२४ मधील मा.न्यायालयाचे अंतिम आदेश निर्गमित होत नाहीत, तोपर्यंत जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, हे सदर उपक्रमाचे प्रशासक म्हणून कार्यरत राहतील.

३. जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, पुणे यांनी सदर उपक्रमाचे दैनंदिन कामकाज सुरळीतरित्या पार पाडले जाईल याबाबत उचित कार्यवाही करावी.

४. सदर शासन निर्णय मा.उच्च न्यायालयाच्या दि.२२ नोव्हेंबर, २०२४ रोजीच्या आदेशास अनुसरून व मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२५०१०२१२११४२८०३५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

( रा. भा. गायकवाड )  
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) सचिव (दिव्यांग कल्याण) यांचे वरिष्ठ स्विय सहाय्यक.
- २) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ३) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, पुणे.
- ४) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेनयता) (लेखा परीक्षा), मुंबई.
- ५) जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे.

- ६) अध्यक्ष, कामायनी प्रशिक्षण व संशोधन संस्था, पुणे.
- ७) निवड नस्ती, दिव्यांग कल्याण-१.